kisdobos

1985. FEBRUÁR

Jevgenyij Dolmatovszkij
Európa közepén

Itt van e földrész közepe,
vagy alig távolabb.
Buda kertekbe öltözött.
Belgrádig hét órát fut a vonat,
s hat óra az út Pest és Bécs között.
A vasút visz Prága és Kijev felé,
mert centrum itt ez, akármerre nézed.
Szimmetrikus az utcák rendszere,
éjjel parányi pontok — lámpafények.
Valamikor már jártam én is itt,
egy bérpalota állt egy szép úton,
kívül vadszőlő futotta be végig,
s csobogott belül csöndes nyugalom.
Csipke borult az ablakokra lágyan,
s a falon, mint egy obeliszken állt:
„Házat átnéztem. Aknát nem találtam."
S aláírás Boriszkin lejtenánt.
Még negyvenötben volt ez, — és a szó
a téglán ma is olvasható!
Bekopogjak az ajtón? Nem merek...
Csak éljenek békén az emberek.
Boriszkin ezt a házat sorra nézte,
jutalmat s hálás szót se várva érte.
A ház Boriszkint talán elfeledte,
magam sem tudom, él-e vagy halott.
Csak a felirat villant még szemembe
a város közepén
az öreg hársak árnyéka alatt.
Ezt láttam. És, mint mondani szokás:
a természet útján készült e kép.
S most: minden jót,
sok boldog, szép lakás!
Ragyogjon rátok kékellőn az ég!

Ágai Ágnes fordítása

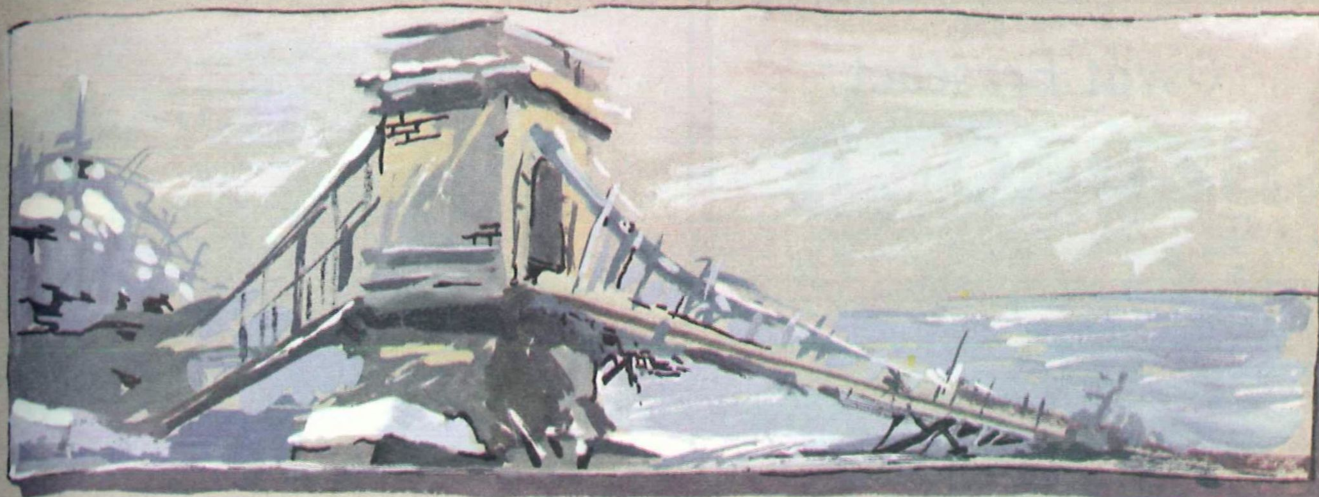
Jó Katalin
Ostromnapló

Anyámék padlásfeljáratánál nagy, szürke láda áll. Esztendőkön át sok minden gyűlt össze benne: régi levelezőlapok sohasem ismert barátoktól, ismerősöktől, egy porcelánbabám feje — ma sokat ér, keresik az ócskások, de nem adnám oda semmi pénzért. Iskolai füzeteim, gyönyörű dőltbetűs házifeladatokkal, s mindegyik feladatnál ott a keltezés, meg az is, hogy RÁKOSSZENTMIHÁLY. Igen, így hívták valaha a XVI. kerületnek ezt a részét. És lám csak, egy könyv — ma is látni ilyet, emlékkönyvnek használják. Kulcsát vesztett lakat rejtette volna titkaimat, melyek, ma már tudom, sohasem voltak igazán. Amint belélapozok, megelevenedik minden. Ez a láda akkor is itt állott, és a pince, igen, ez a pince volt akkor a menedékünk, az otthonunk...

1944. december 29. péntek

Az éjjel nagy lövöldözés volt. Édesapám szerint egészen közelről lőttek. Ezért hajnalban az egész család leköltözött a pincébe. Ez L-alakú. Az ablaka a mosókonyhára néz, és így védett. Különben ott öntötték le mindig a szenet, s az L betű rövidebb szára volt a tüzelős pince. Hátul rekeszben a burgonyát, homokban meg a zöldséget tartottuk. Mióta a front közeledett, Ópapa — Anya nagybátyja — ügyes fogashelyeket készített, és ide hordtuk le a ruhákat. Mivel a levegő lent száraz és meleg, semmink sem penészedett meg. A mosókonyhai tűzhelyet régebben lehozták már, mert hiszen mindenki készült az ostromra, a pincei életre, csak éppen senki sem hitte el azt, hogy ez bekövetkezik. Közelünkben van a Körvasút-sor. Ide egy szerelvényt toltak a katonák. Állítólag annak a fedezékéből akarják védeni Budapestet! Deszkából fekvőhelyeket eszkábáltak össze Apáék. Rajtunk kívül itt van még Risztics néni,

Herpai Zoltán rajza

aki ápolónő, Orosz bácsi, akinek a háza szemben van, de a pincéje nagyon gyenge, és Pataki néniék, akik vasutasok. Összesen nyolcan vagyunk. Mindenki magával hozta az iratait, értékeit — vagy legalábbis azt, amit annak tart. Én életemben csak Lilla nénitől féltem, akitől mindenki tartott, aki mindenkitől tudott olyant kérdezni földrajzból, amit a legjobb tanuló sem tudott. És most azt kívánom, hogy álljak a táblánál, senki se tudjon súgni, és csak Lilla nénitől féljek.

December 31. vasárnap.

Pataki bácsi ma felment és hallja ám, hogy valaki énekel: „Fekete Péter öcsém, te kis ügyefogyott". Nevetve mesélte, hogy az járt az eszében, mitől van ilyen jókedve egy — bizonyára szökésben lévő — magyar katonának. Aztán kiderült, hogy az énekes nem magyar, hanem igazi moszkvai, Jeskának hívják, és dzsesszdobos. „Nincs baj, mama — mondta Risztics néninek —, Nyemci kaput, Hitler kaput, mü igyom nach Berlin!" Vidám ember, kerekfejű és kedves. Mondta, hogy van testvére és édesanyja. A papája is katona. És ötödmagával bekvártélyozta magát hozzánk, mert — mint mondotta megkopogtatva a falakat —„ocsin harasó" a pincénk! És egész éjjel adják-veszik a híradósok — Jeska is — az üzeneteket. Valami olyasmit mondanak, hogy: „Szigara szigara..."

Január 9. kedd.

Egy katona meghalt. Tüdőlövése volt, és Risztics néni hiába próbálkozott, elvérzett. Ott feküdt a pincében, a szétnyithatós konyhaasztalunkon. És sós vérszag volt a levegőben. Német Tigris-tankok törtek be a szomszédos utcába, az egyik szobai ablakunkba szovjet gépfegyvert tettek, s onnan lövöldöztek. Pataki néni hangosan imádkozott, a kezéről le nem került a rózsafüzér. Még akkor is rajta volt, amikor Risztics néni a tüdőlövéses katonánál a segítségét kérte.

Január 16. kedd.

Ma Aput és Orosz bácsit elvitték dolgozni. Ha olyan munka akad — ágyúállás ásása, gulyáságyúból ételhordás — arra a férfiaknak menniök kell, segíteni. És akkor is menniök kell, ha katonákat temetnek... Jeska ma kenyeret hozott. Savanyú volt, és barna, de kenyér. Anya már azon törte a fejét, hogy a tűzhelyben süt — mert előrelátó volt! — liszttel összekevert elmorzsolt élesztőt még a front előtt.

Január 20. szombat.

Apa megint munkára ment, ezt ő csak úgy nevezi, hogy „katonadolog". Két kenyérrel a hóna alatt nagy nevetve ért délután haza. Hideg van és hull a hó. Ő meg azzal dicsekszik, hogy kölyökkora óta vezetni szeretett volna: hol vonatot, hol meg gépkocsit. Most az a szerencse érte, hogy teherautót vezethet. Anya majd elájult, és azt ismételgette, hogy „Jaj, Józsi, hogyan is vállalhattad?" Hát úgy, hogy egy igazi vezetőhöz — mármint tehergépkocsihoz — hozzákapcsolták az általa vezetett teherautót. — És mit szállítottatok? — faggatta Anya. De Apa úgy tett, mintha nem hallaná. (Évek múlva mesélte nekem, hogy municiót, — azaz lőszert.)

Február 7. szerda.

Azért írom a napokat, mert nagyon összefutnak. A pincében nappal is éjszaka van. És hiába adta ki a rákosszentmihályi parancsnok a parancsot, hogy ki a pincéből — a lakások hidegek, kitörtek az ablakok, nehéz lenne fent élni. Azt beszélik, a városban, Pesten tífuszjárvány van. És hogy a németek utcai harcokon tönkreteszik a várost. Szerencse, hogy erős hideg van. De mi lesz hirtelen olvadáskor, tavasszal? Persze, azt meg is kell még érnünk! Ma Anya bablevest főzött csipetkével és szalonna „bürkével". Még Jeska meg Vászja is megdicsérte! Mondta, hogy holnap tovább mennek, hát el kellett búcsúztatni őket. Pataki néni keresztet rajzolt a homlokukra, mire Jeska sírva fakadt és azt mondta, a nagymamája is vallásos, és ő is megáldotta, s most már biztosan eljut Berlinig és levágja Hitler fülét!

Február 13. kedd.

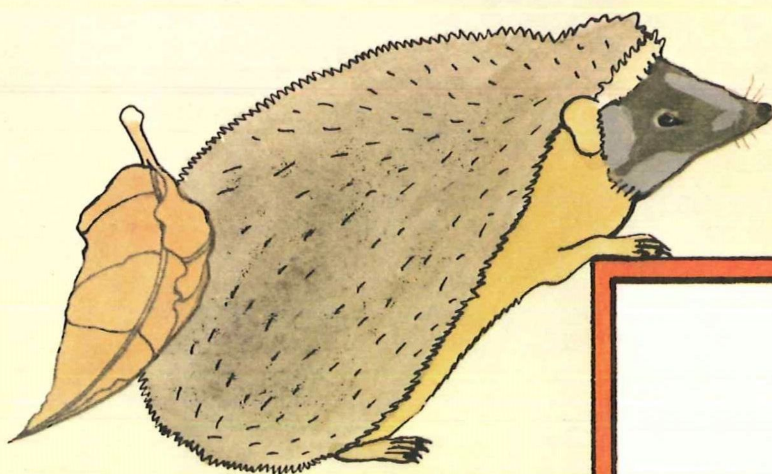
Ma kitakarítottuk a pincét, — no és a lakást is. Pataki néniék hazamentek, Orosz bácsi is, de azért néha átjár. Risztics néni itt van még, a fürdőszobánkban két kecskéje mekeg és adja a tejecskét naponta. Ez az ő kincse! És nemcsak az övé, — hiszen ahol kisgyerek van, ott nagyon fontos a tej. Járnak is hozzánk sokan, mióta ez kiderült. Így aztán erről-arról hall az ember valódi és rémhíreket. Még szerencse, hogy néha újsághoz jutunk. A Népszava és a Szabadság rendszeresen megjelenik. Apa ezeknek inkább hisz, mint a mendemondáknak. A front megfutott, csak Budapest körül volt egészen a mai napig gyűrű. Most aztán ez is megszűnt! Nagy lövöldözés volt ma, ki is törtek az eddig megmaradt ablakok: Budáról is kiseperték a németeket! Most aztán mehetnek Jeskáék Berlinbe, Hitler füléért!

Hull a hó, és mi felmentünk a lakásba. Apa szerint valami nagy dolog történt most. De én csak azt tudom, hogy nincs bombázás, bujkálás, pince, — hanem hóembert építettem. És a fejébe nyomtam egy rozsdás, katonai sisakot!

Osvát Erzsébet

SZÚRÓKA

Igaz mese,
nem móka.
Volt egy kis sün,
Szúróka.
Kíváncsi volt arra régen,
milyen is a világ télen?

Otthagyta
a vackát,
a jó meleg
szalmát,
elindult a világba,
subát vett a vállára:
fonnyadó falevelet —
ment meglesni
a telet.

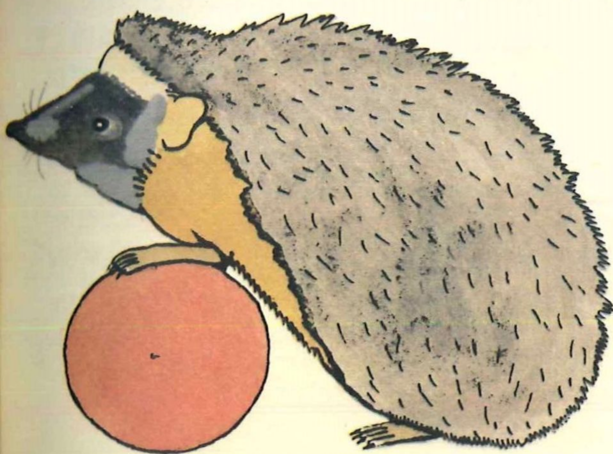

Hogy elindult,
körülnézett:
hol ér ez az
erdő véget?
Törte fejét, merre menjen,
barátokra hogyan leljen?

Az erdőből
ahogy kiér,
azt látja, hogy minden fehér.

— Hát a világ ilyen télen?!
ámul el a fehérségen.

Békés Rozi rajza

Alszik a nap,
nyargal a szél,
mindent összevissza beszél.
— Nem szeretem én a telet —
szól Szúróka, — hazamegyek.
Vackomon nem ázom-fázom,
álmomban a tavaszt látom.

Visszafordul,
keres-kutat,
nem leli a
hazautat.
Mit is tegyen? Hova legyen?
Hisz megfagy a nagy hidegben.

Fürge lábát ahogy szedte,
betévedt egy kopár kertbe,
meleg hajlékot keresve.
Hullott, hullott rá a hó
és Szúróka épp olyan lett,
mint egy törpe Télapó.

Egyszer csak a kopár kertben
két gyerek jön vele szemben
hancúrozva, hólabdázva —
rátalálnak Szúrókára:

— Hazaviszünk — szólt a lányka —
leszel kettőnk jópajtása.
Játszunk veled, játszol velünk,
kicsi vagy még, felnevelünk.

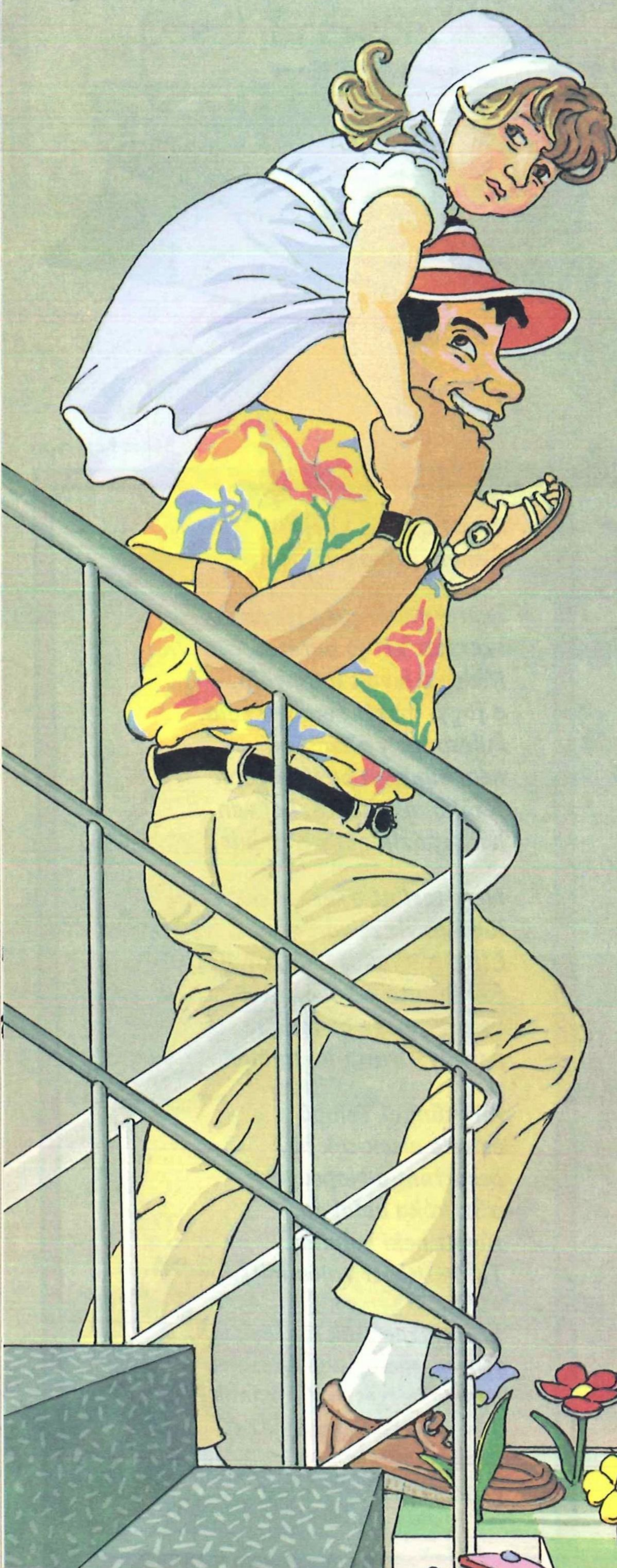
A kisfiú fel is kapja,
futnak, futnak vele haza.

Szúróka már nem fázott,
szerzett két jó barátot.
Melegben volt a tanyája,
a fagy, a szél nem lelt rája.
Fülesbagoly ellensége
nem bukkant búvóhelyére.
A róka nem tudta, hol van,
hol rejtőzik nagy titokban.

Nem tartott a tél örökké,
lucskos vízzé vált a hó.
Elnyűtt, lyukas hócsizmáját
felrántotta Télapó.
Futott, ahogy bírta lába,
nehogy Tavasz itt találja.

Alig tűnt el Télapó
és vele a sok-sok hó,
besurrant a Napsugár
a Szúróka ablakán,
súgott neki valamit.
Talán titkot? Vajon mit?

És egyszer csak észrevétlen,
fényes, meleg napsütésben
nyoma veszett Szúrókának...
Tűvé tették mind a házat.
De csak a hűlt helye maradt
és tálkája a szék alatt.

A jugoszláviai gyerekek újságja, a MÉZESKALÁCS, 30. születésnapját ünnepli. Sok szeretettel köszöntjük az ünnepeltet. Ebből az alkalomból választottuk a Mézeskalácsból az itt olvasható elbeszélést és két verset. Mindhárom szerzője a Jugoszláviában élő kiváló magyar költő, FEHÉR FERENC.

Vegyél a nyakadba, apukám!

— Olyan rosszat álmodtam, anyukám! — mondta Cini, miközben észrevette, hogy paplanját egészen lerúgta a szőnyegre.

— Azért, kislányom, mert nagyanyád telemeséli a fejed. No, húzd a cipőd gyorsan, mert apád már begyújtotta a kocsit. Megyünk kirándulni.

A hátsó ülésről Cini egy ideig kettőjüket figyelte. De oly messze voltak tőle, hogy az üveghegyek eltakarták arcukat. Ezért a folyó ezüstös reggeli szalagja felé fordult. Pisze orrát az ablaküvegre nyomta. Vézna kezecskéjével kinyúlt azért a szép szalagért, s titokban átfonta vele mindkettőjüket.

— Ne izegj ott hátul, mert nem látok!

Cini az óriás (az apja) nyakáról durcásan lekanyarintotta a reggel szalagját, s kishúgának a homlokát kötötte át vele. „Ugye szépek vagyunk? Ugye mi most igazi kistestvérek vagyunk?" Az a szeplős kislány nem szólt, csak visszamosolygott rá az ablaküvegről.

Ekkor édesanyja (a szelíd, jóságos arcú tündér) beült melléje a hátsó ülésre. „Eztán sosem hagylak itt egyedül! Mi bajod? Hol fáj, kislányom?"

— Miért pityereg az a gyerek?

— Mert rászóltál.

— Engem nyakon vertek, ha rendetlenkedtem a saroglyában.

— A forrásnál parkolj. Elfelejtettem vizet hozni.

Cini két tenyerébe ölelte a folyót, halacskástul, mindenestül. De a hintó megrándult, s az egész szerteömlött, szétfolyt a fák között. A halacskák pikkelyei fehér margarétákká változtak át.

„Ni, pitypang!" Tele szedte vele markát, s ahogy a nagymamától tanulta, ráfújt háromszor:

„Pitypangmécses csak lobogjon,
Az én gyertyám ne aludjon.
Hiss, hiss, hiss."

— Apukám, csinálj nekem papírhajót! — könyörgött Cini.

— Minek az itt az erdőben?

— Hát nem itt az erdőben kell, hanem a tavacskán.

— Nincs itt semmiféle tavacska.

— De van. Egy óriási tavacskát találtam lenn a völgyben!

— Csak te ne mászkálj olyan messzire!

Ezüst csokoládépapírból készült a hajócska, s a napsütésben úgy villogott, mint az igazi ezüsthajó. S amikor már az óperenciás tenger közepén járt, rászállt megpihenni egy káposztalepke.

Cini eltűnődve ment, mendegélt az erdőbe, s a szíve egyre hevesebben dobogott. Úgy érezte, hogy a kis ösvénynek nincs is már vándora, csak ő.

— Hol csavarogtál, Cini? Veled nem érdemes sehová sem menni!

Cini az ezüstszalagot visszaadta a folyónak, miközben végigrobogtak a dombok gerincén. Aztán ölébe helyezte két kis kezét ott a hátsó ülésen. Hallgatott. Az oldalablakra nyomta pisze orrát, s látta, hogy a virágos útoldalban, felgyűrt ingujjal, egy vidám nagy óriás viszi nyakában a kisfiát.

Amikor kiszálltak a kocsiból, Cini sírva, rikoltva szalad az ő óriásához.

— Vegyél a nyakadba, apukám!

Átölelte két lábát, s várta, mikor szólal meg: „Mi van ezzel a gyerekkel?"

De most ehelyett erős karok emelkedtek föl, minden üveghegynél magasabbra, úgyhogy ott már csak kacagni lehetett rajta; milyen törpe ez az óriás, meg ez a jóságos tündér, míg ballagnak vele a lépcsőházban az ötödik emeletig vezető erdei ösvényen.

Felvidéki András rajza

Padtárs

Alig szól. Ha nem kérdik, hallgat.
A szeme két titkos ablak.
Se jó, se rossz lány...
Magam sem értem;
ha ott ül — észrevétlen,
s ha nem jön — üres az osztály.

Hófehérke ebédet főz

Süt, főz Hófehérke,
készül az ebédje.
Segít neki nyuszkó,
madár, őz és mackó.

Ki tudja, mióta
rejtőzik a róka;
asztal alatt hallgat,
enni nem is kap majd.

Ajánlom e rövid írást Pribojszky Mátyás citeraművész barátomnak, aki innen, a rudabányai bányák öléből indult világhódító útjára.

Élt egyszer a mi vidékünkön egy Matyi nevű legény, akinek még az ükapja is bányász volt, de neki nem fűlt a foga a bányamunkához.

Egyetlen szenvedélye volt; gyerekkora óta nyekergette a nagyapja citeráját és húsz éves sem volt még, de olyan csodálatosan muzsikált, hogy azt táncolás nélkül senki emberfia meg nem állhatta. Ebből azonban nem lehetett megélni. Az apja elvitte a hutmannhoz. Gondolkozott az, mit csináljon a lusta legénnyel.

— No, jól van... te fogod őrizni a legszebb bányakristályokat, amit a rézgrófnak gyűjtünk. Ott heverészhetsz, citerázhatsz, amennyit csak akarsz.

Ezek a kristályok olyan gyönyörű ásványok, amelyek a hasznos ércek mellett fordulnak elő, de sem ezüstöt, sem rezet, de még csak vasat sem lehet olvasztani belőlük; csak szépek. Van itt turmalin, malachit, azurit, szerpentin, markazit, kalcit, kuprit meg mindenféle.

Matyi ezek után szorgalmasan őrizte a kincseket. Vidáman lustálkodott, zengethette a citerát reggeltől estig. Ha megéhezett, megette a tarisznyájában lévő elemózsiát, amit az anyja pakolt bele. Egyszer, így evés közben előtte termett egy nagyszakállú apró emberke, piros nadrágban, fehér zubbonyban és hegyes kucsmában.

— Adj egy pár falatot, mert kétszáz éve nem ettem!

Matyi leszakított neki egy fél kenyérlángost. Ahogy a kis ember a szájához emelte, a vége a térdét verte, de egy pár pillanat alatt bekebelezte.

— Ha szomjas is vagy, ott a boroskulacs, húzd meg! — mondta Matyi. A kis emberke jót kortyolt a kulacsból, s így szólt:

— Adtál ennem, innom, én is adok neked valamit. Mire vágyakozol leginkább?

— Nem azért adtam — mondta a legény —, de egy új citera jó lenne, mert ez már igen ócska jószág.

A kis ember rávágott a rozzant zeneszerszámra a kis aranycsákányával, amit a kezében tartott. Lássatok csodát? A régi citera nemhogy összetört volna, hanem elkezdett fényesedni, ragyogni... olyan citera az egész világon nem volt. A kis ember abban a pillanatban eltűnt. Matyi csak a szemét dörzsölte; vajon nem csodát, álmot látott az imént? Elkezdett hát citerázni az új szerszámon. A helybéli juhász éppen arra hajtotta a nyáját. Amint a kalyiba közelébe értek, táncra perdült a juhász, de vele

együtt táncolt a nyája és a kutyája is. Matyi akkorát nevetett rajtuk, hogy a könnye is kicsordult. Ahogy kacagott, három farkas rontott elő a sűrűből, nekiestek a gyengehúsú bárányoknak. Matyi megzengette a húrokat, és a három farkas menten táncra perdült, ropták a csárdást kegyetlenül. Matyi addig muzsikált, míg a három fenevad össze nem roskadt a fáradtságtól. A juhász rögtön nekiesett a kampósbotjával, hogy agyonveri őket.

— Hagyjad csak — intette le Matyi. Odafordult a farkasokhoz: — Akartok-e még bárányhúst?

— Soha többet — nyöszörögtek az ordasok.

— Akartok-e az én szolgálatomban lenni?

— Halálunk órájáig szolgálunk, mert meghagytad az életünket.

Matyi és a juhász azonnal épített egy jó nagy fészert a farkasoknak. Ezután együtt őrizték a bányakristályokat. Egy őszi éjszaka arra vetődött három rabló. Véletlenül benyitottak a kristályos kalyibába. A szemük is felakadt a sok gyönyörűség láttán. Matyi éppen akkor toppant be, mikor arról tanakodtak, hogyan vigyék magukkal a kincseket. Nem kellett nekik több, lefogták és jó erősen megkötözték. Megtömték zsákjaikat kristályokkal.

— Mi legyen ezzel a legénnyel — kérdezte az egyik.

— Felakasztjuk erre a fára ni — röhögött a vezetőjük.

— Ha már meg akartok ölni, teljesítsétek utolsó kívánságomat!

— Jól van, az nem kerül semmibe — mondta a rablóvezér —, mi lenne a kívánságod?

— Szeretnék még egyszer játszani a citerámon.

Kioldozták a kötelékeit, és odaadták a citeráját. Matyi ujjai zengetni kezdték a citera húrjait, s a rablók azonnal táncra perdültek. Matyi egyre gyorsabb ütemet pengetett, a rablók vidáman ropták a táncot, még rikkantgattak is hozzá. Egyszer aztán rájöttek, hogy nem tudják abbahagyni. Könyörögni kezdtek a legénynek:

— Elég volt! Hagyd abba!

Matyi közben odament a farkasok fészeréhez, s kinyitotta az ajtót és letette a citerát. Abban a pillanatban rárontottak a rablók, kirántva késeiket, hogy megöljék. Ekkor kitárta az ajtót, és kirontott a három farkas, neki a rablóknak.

— Csak tépjétek meg egy kicsit őket.

Mikor a rablókon már cafatokban lógott a ruha, ittott a testükből is csordogált a vér, visszaparancsolta az ordasokat:

— Elég volt, még meg találjátok ölni őket! — Odafordult a jajgató rablókhoz: — Akarjátok-e még a kincseimet?

— Jaj... jaj... nem kell nekünk semmiféle kincs, csak szabadíts meg ezektől a bestiáktól!

Engedelmesen hagyták, hogy megkötözze őket, s bekísérte a bányaváros bírájához. Meg is kapták nemsokára megérdemelt büntetésüket.

Citerás Mátyás pedig őrizte a föld mélyének kincseit egészen élete végéig, mert e tisztet haláláig ráruházta a bányatanács.

Káldi János versei

Madárkérlelő

A világ még
csupa hó.
Füttyents tavaszt,
víg rigó.

Tündöklik a
föld jege.
Dúdolj Napot
cinege.

Didereg a
csupasz táj.
Koppants jóhírt,
gyors harkály.

Fázó veréb,
pici síp,
rügyet kiálts,
kis csirip.

Dérapó

Ahol elvész a fasor,
bundás öreg lovagol.

Meg nem pihen, meg nem áll,
örök-mozgó, jó király.

Olykor kiált: „Ha-li-hó!"
Ő a kedves dérapó.

Fehér-szikrás a lova.
Amit csinál: dércsoda.

Egy ujjával dért kavar.
Útja nyomán: dérkazal.

Dérré válik a torony,
dér ül égen, csillagon.

Gaál Alma rajza

Héra Zoltán

Fecsegő festőgyerekek

Én, ha nagy leszek, mindig reggellel festek,
az udvarra ráeső napfény első színével festek,
ha nem süt oda a nap, én nem is festek.

Én a tó remegő tükrével festek,
kápráznak benne a házak és a fák,
és kígyókként remegnek benne este a villanyfények,
ha megnövök, én csak tóval festek.

Én, ha nagy leszek, téllel festek,
piros ruhában síelő gyerekek suhannak majd
a képeimen hóbagoly-fenyők között.
És tavasszal is csak téllel festek,
virág-deres almafán
lisztezett szárnyú pitypang-pihék közt
fehér lepkéket festek.

Én, ha megnövök, nyári alkonnyal festek,
alkonyfényekkel behintett huncut kecskefiakat
és kompra váró nagy-komoly komondorokat festek.
Fehér és sárga blúzokba olyankor szürkés veresség bújik,
ha nagy leszek, azzal festek.

Én törött sörös üvegek darabkáival festek,
azzal nézve oly víg a világ,
tüskés gyepűk, akácok, ludak, macskák és emberek
úgy összeférnek.

Ha elunom, keresek kéküveg cserepet.
Az ég rétje és a földi rét azon át úgy összelebeg,
a házak, a kertek, a kazlak, a vermek
csak kéklenek és kéklenek.
Én mindig üvegcseréppel festek.

Én, ha megnövök, mindennel festek,
köddel is, füsttel is, porral is festek,
moszattal, hínárral, hallal és vízikígyóval festek.
Festékem sok lesz és magam is sok leszek,
eső pára, napsütés, hó és láng leszek,
ahogyan az leszek, azzal festek.

Gyurkovics Tibor versei

A bakter

Csak áll az állomás,
rohannak a sínek,
tisztelgünk, mint a sás,
minden-mindenkinek.

Rohan a sok vonat,
tisztelgünk, mint a sás,
a fénykocsik alatt
csak áll az állomás.

Álmok vonata zúg,
minden kocsija más,
egyhelyben utazunk,
ahogy az álmodás.

Tisztelgünk, mint a sás,
a vonat az urunk,
csak áll az állomás,
mi bakterek vagyunk.

A gyertya lángja láz,
élünk, ahogy tudunk,
lobogunk, mint a sás,
egyhelyben robogunk.

Csabacsüdi óvodában

Csabacsüdi óvodában
álla a Csaba csabaságban,
csabacsüdi csapdájában
áll a katona a csizmájában.

Csabacsüdi óvodában,
az óvoda udvarában
Csábítóan és csicsásan
vár a katona a nadrágjában.

Csabacsüdi óvodában
tulajdonképpen már nyár van,
az óvónő már befejezné
az óvodálást, ha tehetné...

„Csabacsüdön csüdje van a Csabának,
óvodások semmi titkot ki nem dumálnak,
tudják jól, hogy mi a rend,
az óvónő hova ment,
udvarol az úton a katonának..."

40

A félelmetes gyűrű

A magyar főváros nem kerülhette el az ostromot, annak minden megpróbáltatását állnia kellett. Közben Budapest a magyar fasiszták, a nyilaskeresztesek rémuralmát is szenvedte. Nem egészen tétlenül. Éltek itt cselekvőkész hazafiak: kommunisták, szocialisták, akik szembeszálltak a fasizmussal, akik megpróbálták menteni, amit lehetett. Akik harcoltak az életért, az ország, a nemzet becsületéért. Sokan elestek e harcban. A nyilaskeresztes terrorlegények pincéket, lakásokat kutattak át újra és újra. Katonaszökevényeket, ellenállókat, kommunistákat kerestek. A Duna-part a kivégzőosztagok sortüzeit visszhangozta, a tarkón lőtteket a jeges hullámok ölelése várta. A gettó palánkfalai között csontsovány, szomorú emberek temették társaikat.

A Vörös Hadsereg katonái ezalatt súlyos áldozatok árán bekerítették Budapestet, december 28-án Vecsésről döntő ostromra indultak. Azon az úton, amelyen Steinmetz Miklós, a szovjet hadsereg parlamentere, volt spanyolországi önkéntes, az egykori 1919-es vöröskatona fia indult el, hogy a fasiszta védősereg parancsnokának átadja Malinovszkij marsall ultimátumát. Az ultimátum a fasisztákat megadásra szólította fel. A szovjetek meg akarták kímélni Budapestet és lakóit. Nem sikerült. Steinmetz kapitány gyilkos merénylet áldozata lett: gépágyú lövedéke ölte meg. Gépkocsija és a béke fehér zászlaja a levegőbe röpült.

A merénylet után nagy erővel támadott a 18. önálló gárda-lövészhadtest. A parlamenterek meggyilkolása miatt rettentő dühvel, elszántsággal küzdöttek a harcosok a védekező SS-ek ellen. Január 5-én felszabadult Pestlőrinc, 9-én Kispest és Wekerle-telep. A németek némi ellenállás után visszavonultak a Nagyvárad tér felé.

Január 12-én ott is megtört a németek ellenállása. Az út a Nagyvárad tértől a Körútig három napig tartott. Újabb három nap küzdelem után a szovjet csapatok az egész pesti oldalon elérték a Dunát. Ezekben az utolsó napokban dőltek romba a Kálvin tér hatalmas palotái.

A Duna partján, Soroksár (ma Budapest XX. kerületének egy része) térségében már november 4. óta nehéz harcok folytak. A 18. önálló-lövészhadtest csapatai január 9-én elfoglalták Pesterzsébetet. Ebben a harcban magyar ifjúkommunisták csoportjai is résztvettek. Röplapokat és más illegális kiáltványokat terjesztettek, kézigránátos támadásokat hajtottak végre, s rongálták a németek híradó vonalait. Csepelen a Vasmű és a Szabadkikötő területe január 9-én szabadult fel. Csepel munkásnépe is felvette a harcot a németek ellen. Novemberben megtagadták a német páncélökölhöz hasonló Szálasi-röppentyűk gyártását, amikor pedig a németek a Vasmű leszerelését határozták el, a csepeli munkások védőőrségeket alakítottak. A kiürítés ellen tömegtüntetéssel tiltakoztak. Akciójuk sikerrel járt. Emlékét ma márványtábla őrzi Csepelen.

A Duna-hidak is tragikus sorsra jutottak. Valamennyit felrobbantották a németek, pedig valójában ők sem hihették, hogy e szörnyű pusztítással megállíthatják a szovjet csapatok előretörését.

Az utolsó Duna-hidak felrobbantásakor, január 18-án a szovjet csapatok már hetek óta a várost

MISKOLC
SALGÓTARJÁN
EGER
BUDAPEST
DEBRECEN
SFEHÉRVÁR
SZOLNOK
BATTONYA
BAJA
MAKÓ

A német tábornokok Budapest védelmét értelmetlennek tartották. Felhívták Hitler figyelmét arra, hogy a szovjet hadsereg könnyen bekerítheti és megsemmisítheti őket. Javasolták: a következő védelmi vonalat a dunántúli hegyvidéken építsék ki. Hitler nem egyezett bele. Megparancsolta, Budapestet tartsák minden áron.

övező hegyek vonalában álltak. Buda 1944. december 25-én, karácsony napján vált hadszíntérré. A 46. hadsereg csapatai, a 316. lövészhadosztály katonái mellett magyar katonák is részt vettek a harcban. Február eleje óta egyre több alakulat tagadta meg a német és nyilas parancsokat, s állt a szovjetek oldalára.

Az átállás elhatározás volt: maguk is fegyverrel harcolnak a németek ellen. Az önkéntes századokból alakult meg február 12-én a Budai Önkéntes Ezred. A Gellérthegy, a Várhegy, a Vérmező és a Déli pályaudvar felszabadításában vettek részt. A Várhegy a német védelem utolsó bástyája volt. Itt rendezte be főhadiszállását a védőcsapatok főparancsnoka Pfeffer-Wildenbruch SS-tábornok és a nyilas uralom különleges nyomozócsoportja, a Nemzeti Számonkérő Szék. Ez a foglyait, kommunistákat, hazafiakat a Várpalota úgynevezett jégverempincéjében őrizte. A Vár a legsúlyosabb csapásokat az ostrom utolsó napjaiban szenvedte el: 1945. február 11-én a németek kitörést kíséreltek meg. Gránátok, bombák, a félelmetes hírű Sztálin-orgona lövedékei fogadták a fasisztákat. Másnap, a tisztogató harcokban 160 magyar önkéntes katona halt hősi halált. A kiürítést végrehajtó csapatok vezérkara az Ördögárok befedett medrébe menekült. A csatorna kijáratánál szovjet katonák álltak. Itt esett fogságba Hindy vezérezredes. Pfeffer-Wildenbruch tábornok bemenekült egy házba. Másnap megadta magát.

A Szovjet Tájékoztatási Iroda 1945. február 13-án jelentette: „*Ma a 2. Ukrán Front csapatai a 3. Ukrán Front csapataival együttműködve befejezték a Budapesten körülzárt ellenséges csoport felszámolását, és teljesen megtisztították a magyar fővárost a német hódítóktól.*"

Budapest népe feljött a pincékből és megkezdte az élet újjáteremtését a romok felett.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajza

Görög Júlia rajza

Gyárfás Endre

Bagolylesen

Figyeld csak a baglyokat!
Fényes nappal alszanak
fönn a fenyőlomb zugán,
s ébredeznek délután.
Mikor a nap földet ér,
megzörren a tűlevél...
szétterjesztve szárnyukat
kiszállnak a madarak.
Mint a sárkányrepülők,
nyergelik a levegőt,
szemük pásztáz szerteszét:
mi legyen az estebéd.
Meg sem látják: odalenn
olvad a hó csendesen,
olvad a hó csendesen,
s nyújtogatja már nyakát
a legelső hóvirág.

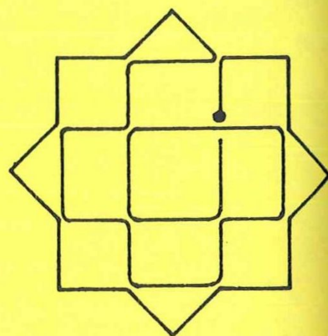
„Aztán hadszíntérré vált az Állatkert..."

A Városliget és a vasúti töltés a németek egyik védővonala volt a körülzárt Budapesten. A parkban ütegállásokat helyeztek el, nem kímélték a múzeumokat, az Állatkertet és a fürdőépületeket sem. Az Állatkert szinte teljesen elpusztult. Nádler Herbert, az Állatkert akkori igazgatója a harcok elmúltával így jellemezte az állapotokat:

„Aztán hadszíntérré vált az Állatkert egész területe. Légelhárító ágyúk, gránát- és aknavető gépek foglaltak helyet a kertben és a gazdasági udvarban... Bomba esett a zsiráfházra... a bölényházra gyújtóakna esett, az öreg, népszerű Sziám-ot a vastagbőrűek házába csapott légiakna ölte meg. 25 mázsás tetemét szétdarabolták és a lovaglótéren elásták. Egymás után pusztultak el az állatok. Az éhes emberek betódultak az Állatkertbe s minden ehető állatot leölték, elvitték, még az akvárium halait is. A háborús rombolások következtében egymás után fagytak meg a trópusi állatok és a pálmakert növényei. A krokodilok belefagytak a vízbe. A majmok elpusztultak a hidegben, amikor megsérült a majomház üvegteteje. A tigrisház lakói egymást tépték szét, amikor a ketrecek közötti tolóajtók elpusztultak. A gyilkos viaskodásnak puskagolyók vetettek véget. Az ostrom előtti 2500 darabot számláló állatállományból tizennégy darab maradt meg, ezenkívül a lakosság visszaszolgáltatott három majmot, öt póni lovat és egy papagájt.

Ásító üresség az állatházakban, ketrecekben, kerítésekben, rom, üszök, puszta fal, törmelék, bombatölcsér, megtépett, elpusztított fák, tetemek, szemét — ez fogadta az Állatkert dolgozóit, újjáépítőit."

Árokay Lajos: „Emlékező tájak" című könyvéből.

Rejtvényfejtők figyelem!

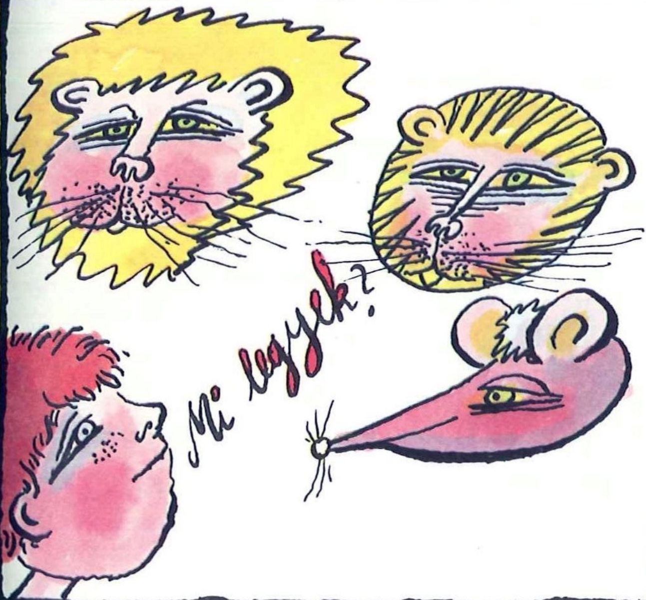
A novemberi fejtörők helyes megfejtése:
Keresztrejtvény: Közeledik már a tél. **Egy vonallal:** megfejtése rajzban. **Ikerszavak:** Ferike. **Számolj!** 10 éves vagyok. **Déligyümölcs:** 1 banán = 3 citrom

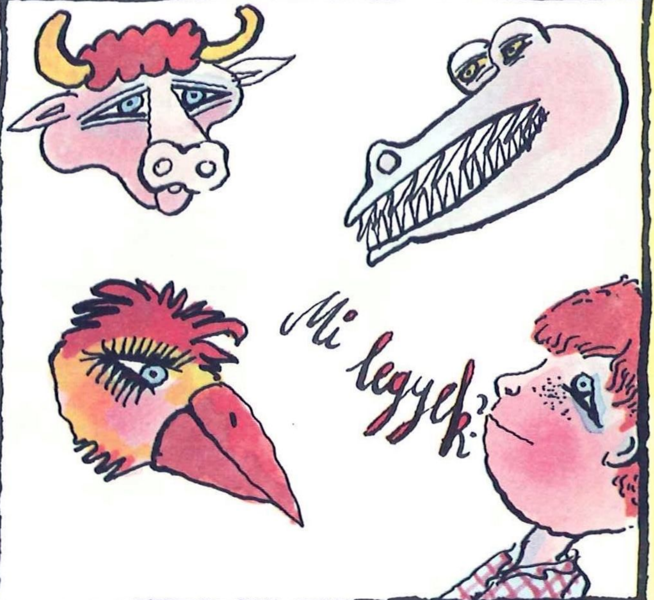
Novemberi nyertesek: „Hét törpe" őrs, Ált. Iskola, Paks. **Bakosi Balázs,** Szerencs. **Bakos Tóth Zoltán,** Sátoraljaújhely. **Bodnár Henriett,** Nyíregyháza. **Czirják Zsuzsanna,** Miskolc. **Dombai Tímea,** Pécs. **Halbik Dóra,** Pápa. **Herke Gábor,** Dombóvár. **Horváth András,** Gyöngyös. **Horváth Zsolt,** Kunszentmárton. **Japport Edina,** Gyula. **Karáth Tamás,** Szombathely. **Kiss Bea,** Szeged. **Káldi Balázs,** Szombathely. **Klemm Ivett,** Tolna. **Kurityák Anikó,** Baja. **László Tamás,** Boglárlelle. **Logó Csaba,** Kisszállás. **Mercz Sándor,** Szeged-Algyő. **Melis Csilla,** Budapest 1066. **Mikhely Zoltán,** Győr. **Mudra Zoltán,** Nagykereki. **Móricz Dániel,** Budapest 1055. **Nagy Enikő,** Kalocsa. **Nagy Judit,** Kisújszállás. **Németh Orsolya,** Bicske. **Őri Andrea,** Komárom. **Páncsics Bernadett,** Baja. **Patyi Barbara,** Budapest 1133. **Pocsi Szabolcs,** Miskolc. **Princz Ádám,** Selyp. **Raffai Zsuzsanna,** Győr. **Rácz Gábor,** Recsk. **Raschek Tibor,** Nyergesújfalu. **Sáfrán Ferenc,** Dusnok. **Somfai Boglárka,** Pápa. **Szabó Ferenc,** Győr. **Szabó Károly,** Miskolc. **Szabados Rita,** Dudar. **Takács Zoltán,** Herend. **Tatai Tímea,** Heréd. **Tisza Gabriella,** Miskolc. **Tóth Ildikó,** Pápa. **Tóth István,** Szolnok. **Tóth Tímea,** Budapest 1078. **Tornyos Péter,** Szirák. **Varga János,** Jászberény. **Vida Ivett,** Dombóvár. **Zátonyi Csilla,** Kaposvár. **Zoltai Judit,** Nyírbogdány.

DALLOS JENŐ: Jenci és a farsang

Én vagyok a Jenci!
Velem minden furcsaság meg szokott történni!
A multkor is...

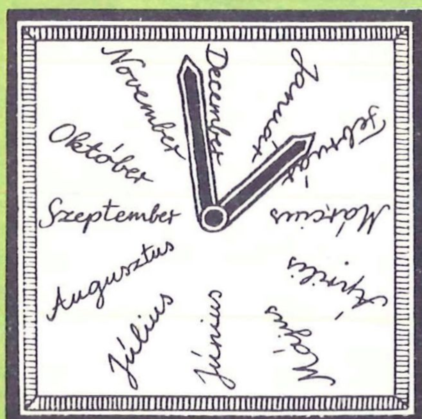

Dobra verjük

Legyen darázs! Csiribú, csiribá, legyen darázs! Vagy legyen inkább báb, maszk, bohóc, s ha nem, legyen keresztöltéses hímzett keszkenő vagy csinos makramé faldísz! Így szóltak nemrég az egri VII-es iskola kisdobosai, és amint elővarázsolták saját ötleteiket, tüstént hozzáfogtak, és megvalósították. Még-hozzá az úttörőházban. Mivel, hogyan? Az már egyáltalán nem volt varázslat. Az iskola képzőművész-szakköre és az úttörőház munkatársai segítettek.

Mi lenne, ha... Sokszor kérdezik tőlünk, és kérdezzük mi magunkat is: mi lenne, ha én lennék az iskola igazgatója, az öcsém kedvenc nagynénje... Most Miskolcon minden kisdobos megmondhatja, megírhatja, mi lenne, ha őt neveznék ki a város tanácsának elnökévé. A KISZ Központi Bizottságának vörös selyemzászlajával kitüntetett Molnár Béla Úttörőház helytörténeti szakköre hirdetett meg egy háromfordulós vetélkedőt. Benevezési lap helyett kérik a fogalmazást a képzeletbeli elnököktől. A fantázia megindítása meg a felelősségteljes döntés kedvéért a szakkör az érdeklődőket szombatonként városi sétára hívja, s nevezetes műemlékekkel ismerteti meg. Remek ötlet! Ki tudja, tán a jövő igazi tanácselnöke is a pályázók, műemléknézők között sétál — kisdobosként, egyelőre.

Az úttörők múzeumában. A vajai úttörőmúzeum gazdag gyűjteménye az úttörők életének múltjáról, történetéről és jelenéről mesél. Az állandó kiállítás darabjai nem csupán Szabolcs-Szatmár megyéből, hanem hazánk más megyéiből is eljutottak a múzeumban őrzött kincsek közé. Az épület azonban, amelyben e kincseket őrzik, meglehetősen elavult. Az ősz folyamán hozzáláttak a korszerűsítéséhez. A falak szigetelésével kezdték, az idén meg majd a fűtés korszerűsítésével és festéssel, mázolással folytatják. Végül átrendezik, gazdagítják a gyűjteményt a megszépült helyiségekben. Kisdobosok! Ha arra jártok, nézzétek meg. Érdemes.

Fele játék. Ezt írják a borítékra azok a szombathelyi és a város közelében élő gyerekek, akik részt vesznek a szombathelyi Magyar László Úttörőház kezdeményezésére megindult levelező játékban. A gyerekek saját elképzeléseik szerint tervet készítenek hazánk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére illetve annak megünneplésére. A tervet valamennyien elküldik az úttörőházba, ahol a legjobbakat kiválogatja a zsüri. A legötletesebb, vagyis a nyertes tervet a gyerekek meg is valósíthatják az úttörőház felnőttjeinek segítségével. Akiben pedig riporteri kedv buzog, A felszabadulás tanúja voltam című riportpályázaton remekelhet. Rajta, még van rá idő!

Törődéssel, tisztelettel. A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége és a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége felhívással fordult az úttörőcsapatokhoz: keressék meg, kutassák fel a Magyarország felszabadításában hősi halált halt szovjet, bolgár, román és más nemzetiségű katonák és a magyar ellenállás résztvevőinek sírját, emlékhelyeit. Hősöket megillető tisztelettel bánjanak emlékükkel. Törődéssel, tisztelettel gondozzák sírjaikat.

Bábozzunk krokodillal című mellékletünk elkészítésének leírása. A krokodil, illetve, ha jobban hasonlít a sárkányra, akkor a sárkány elkészítéséhez csupán négy üres gyufásdoboz, némi karton és textil szükséges. Először húzzátok ki a gyufásdobozok fiókjait úgy, hogy két doboz egy-egy végén 3,5 cm-nyi rész álljon ki, amint az 1-es ábrán látható. A kiálló fiókrészekhez ragasszátok a két másik doboz külső felét a 2-es ábra szerint. A gyufásdobozok végein máris elkészült a mélyedés, amelybe majd ujjaitokat dugjátok, hogy segítségetekkel a sárkányfióka eltáthassa a száját. Előbb azonban mindkét hosszúkás dobozt be kell vonnotok az „állkapoccsal", úgy, ahogy az a 3-as és a 4-es ábrán látszik, vagyis külön-külön. Ügyeljetek, hogy a sárkánykrokodil pofáján a fogak csinosan, egymással szemben álljanak! Ezután a két részből álló pofát már csak össze kell ragasztani a piros körökkel megjelölt részen. Két csík cellux vagy szigetelő szalag elegendő. A hatalmas száj máris nyitható. Ezután az ábra szerint hajtsátok össze az A-val és B-vel jelölt szemet, és ragasszátok fel a fejre, éppen a „szemek" feliratra. Végül egy nagyjából 27-szer 22 cm nagyságú zöld szövetdarabkát, esetleg puha papírt ragasszatok a fej C-vel jelölt részéhez. Ez a báb teste, és remekül eltakarja a kezeteket.
Kellemes szórakozást, víg bábozást!

Galambosi László

Palota

Nagyot kondul kacsaláb.
Imbolyogva áll.
Láncok között medvehát,
huszonöt huszár.
Vastoronyban vasalma
föl-le-föl gurul.
Vaslábait kapdossa
vasbundájú nyúl.
Márványhéjból bástyát csipkéz
gyémántpalota.
Tükreiben királykócsag,
kőlángkorona.

titkos

Csütör-ön klubdélutánt rendeztünk, amelyre mindenki hozott hazulról

-s -t

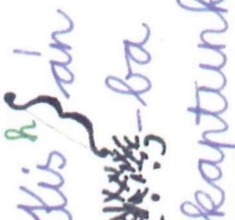
Felállítottunk egy -t (Bocs: k=p) El akartuk kezdeni a -ozást Melyik legyen az első? Én a és a -t javasoltam. azonban a -ot,

a és a -et akarta előadni,

pedig a -t.

találta meg a megoldást:

Játsszunk egyszerre minden bábbal!

Olyan zagyva mese -edett ki ebből amelyben:

Nem hittük volna, hogy őrsünk -es ilyen -telen mese előadására!

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Horváth Zoltán linóleummetszete, Gencsapáti, Általános Iskola

Postafiók 100

Azt sem tudom, hol áll a fejem! Anynyi a szép és okos beszámoló, hogy ember, — azaz kisdobos — legyen a talpán az, aki válogat közülük. Itt vannak a b e s z á m o l ó k, melyeket dehogyis hagynánk ki lapunkból, hiszen a hétköznapokról, a kisdobos-életről mesélnek! Íme:

„Úttörőcsapatunk kettőnket bízott meg azzal, hogy a KISDOBOSnak beszámoljunk. Rengeteg a tennivalónk! Hamarosan új iskolában tanulunk. Szívesen segítünk. Hogy mit? Például a biológiai tanterembe hordtuk a kitömött állatokat, mikroszkópokat. Az iskola környékén a szemetet rendszeresen eltakarítjuk. Részt vettünk abban a feladatban, melynek a neve: „Népviseleti ruhák, régi használati eszközök". Idős emberektől sok mindent gyűjtöttünk össze. Mindez új iskolánk kiállító szekrényeibe kerül. A kisdobosok közül a negyedikesek, az úttörők közül a hatodikosok voltak a legszorgalmasabbak. Megfogadtuk, hogy mindnyájan vigyázunk új iskolánkra!"

Budai Ildikó és **Dóra Julianna**
Kálló Általános iskola 2175

„Kirándultunk a Gellérthegyre. Láttuk a Szabadság szobrot. Szemünket kápráztatta a szép vízesés. Fürkész Balázs példáját követve barangoltunk az erdőben. Sok gesztenyét és makkot gyűjtöttünk. Otthon játékokat készítettem. Fogaskerekűvel és úttörővasúttal utaztunk tovább. Csak úttörők dolgoztak rajta. Nagy élmény volt ez a túra!"

Fekete Tóth Eszter másodikos
Szigetszentmárton Alkotmány u. 2/c 2318

„Elindultunk Fürkész Balázs nyomában, hogy még jobban megismerkedjünk a természettel. A patronáló nyolcadikos raj szervezésével egyik foglalkozásunkat a szabadban tartottuk csodálatos környezetben, egy kis hegyi pince udvarán. A „nagyok" meséltek az úttörőéletről, a jelképekről, a táborozásról, a foglalkozásokról. Ez azért volt számunkra különösen fontos, mert ebben az évben az úttörőéletre is készülünk. A közös játék után jólesett a finom zsíros kenyér paprikával és hagymával. Elhatároztuk, ha csak tehetjük, kirándulunk ide máskor is: télen szánkóval, nyáron gyalog. A helyi üzem Zsigmondi Vilmos szocialista brigádja is minden évben elvisz minket kirándulni. Így aztán állandó útitársai vagyunk Fürkész Balázsnak!"

Bánfi Mónika negyedikes rajtitkár
Benedek Elek raj
Lovászi 8878

„Tavaly avatták fel Leninvárosban a Természetvédelmi Oktató Parkot. Környezetismeret órán ellátogattunk ide. Sok szép fa és növény van itt. Farönkökből ülőkék készültek, ezért elhatároztuk, hogy itt tartjuk a környezetismereti órákat. Ősszel, amikor először jártunk erre, szedret szedtünk, az iskolában megmostuk és vígan belakmároztunk belőle!"

Kecskés Ágnes másodikos
Leninváros 3. számú Ált. Iskola 3580

Most pedig következzenek a nyári emlékek, azaz részlet az **„Eltesszük a nyarat télre"** pályázatunkból:

„A mi iskolánk igen jó baráti kapcsolatot épített a sajóörsi állami gondozottak intézetével, melynek közel ötven kislány lakója van. Eddig már három gyermeknapot töltöttünk együtt. Ilyenkor az a szokás, hogy minden kislány egy-két napot baráti családnál tölt el. A mi fogadott „testvérünk" elsős kislány és Dianának hívják. Nyáron egy hétig volt nálunk. Rengeteget játszottunk, vetítettünk, ugráltunk és persze néha veszekedtünk is. De amikor visszament az intézetbe, bizony mind sírtunk, és sokáig szomorúak voltunk. Az járt az eszünkben, milyen jó, hogy mi rendes, gyerekeiket és egymást szerető szülőkkel élünk... Különben öt unokatestvérrel bővülve töltöttük a vakációt a Tisza mellett. Az ébresztő fazékfedőveréssel kezdődött. A „fiú-lak" koránkelő volt, a „lány-lak" lustábbnak bizonyult. Az étrendet és a programot közösen állítottuk össze. Egyik nap ötven palacsintát ettünk meg! Másnap a túrógombócnak örülhettünk. Körbejártuk községünk nevezetességeit. Leginkább az iskolamúzeumra voltam büszke, mert ennek nagy részét Katica igazgató néni vezetésével a gyerekek gyűjtötték a község 650 éves fennállása alkalmából."

Molnár Balázs kisdobos
Tiszakeszi, Kossuth út 6. 3458

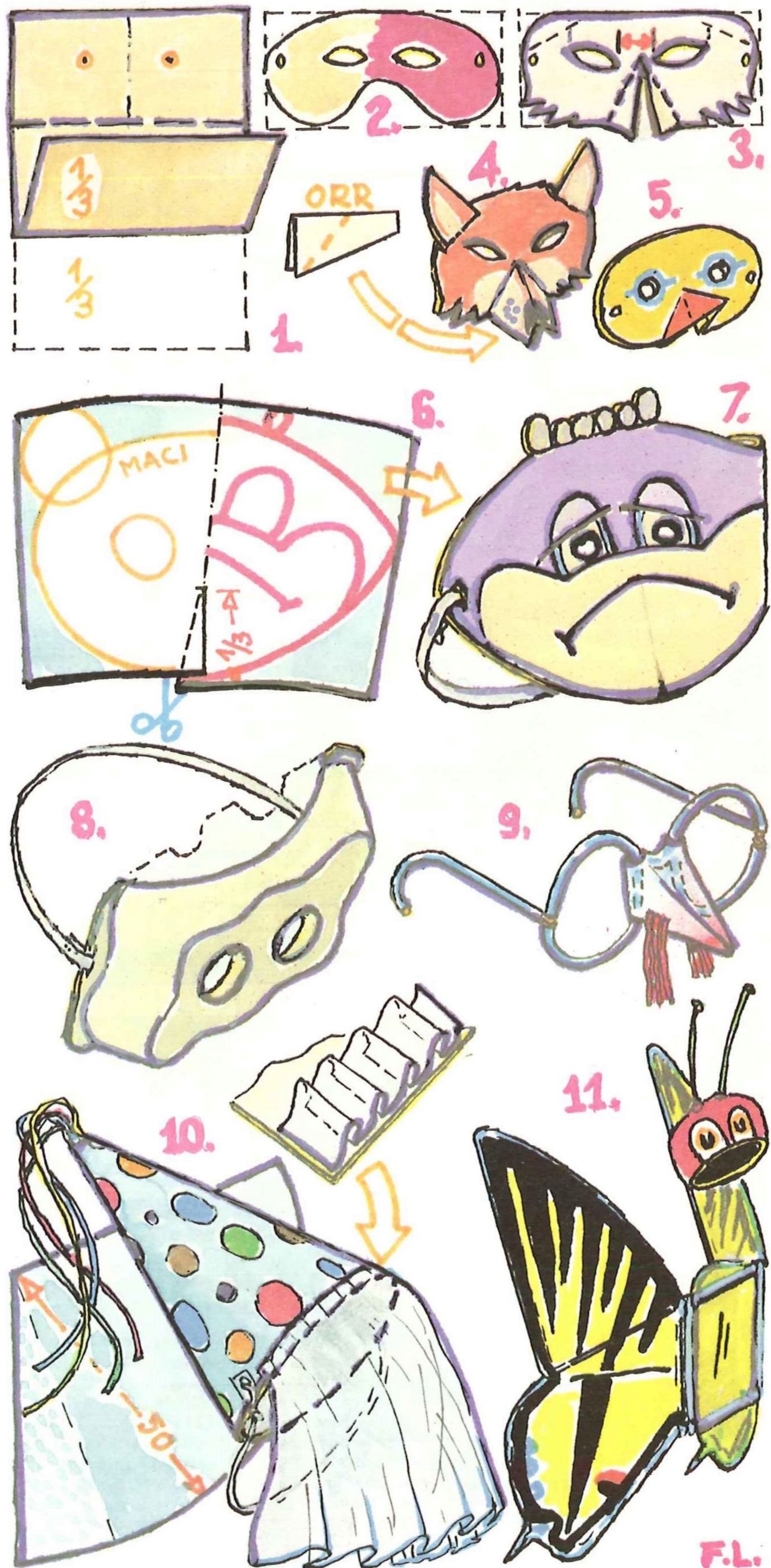
Leveleiteket, ö t l e t e i t e k e t továbbra is várjuk!

Kisdobos

Ferkai Loránt: Álarcok, jelmezek

Úgy igazi a farsangi móka, ha azon álarcban vagy jelmezben jelensz meg. A legegyszerűbb álarc csak a szemed környékét fedi el. Készítéséhez tudnod kell, milyen messzire legyen egymástól a két kipillantó nyílás. Hajtogass ezért egy rajzlapot, vagy ugyanakkora gépíró lapot három egyenlő részére (1.). A legfelsőt letépve illeszd az arcodra, s két ujjaddal nyomd a szemedre. A gyűrődés megmutatja a méretet, ami 4—5—6 cm körül lesz. Rajzolj rá két pontot, s a lapot felébe hajtva úgy vágj rajta két mandula alakú nyílást, hogy köztük ugyanannyi hézag maradjon, mint egy nyílás mérete. (A 3. rajzunkon kis piros jel mutatja ezt.) A nyílásokat most — még mindig felébe hajtva — vágd egyformára, s a téglalapot vágd körül úgy, hogy a 2. rajzon lévő „piskótához" hasonlítson. Szétnyitva, sablonként használd, vagyis erősebb lapra — dossziékartonra — téve körülrajzolod. A kész álarcot fesd be, vagy vond be ráragasztott színes, vagy mintás selyemdarabkával, papírral. Orrot is készíthetsz rá: középen felvágod (3.), s háromszögletű papírdarabot ragasztasz rá. Így készülhet „Vuk" álarc (4.) vagy csőrforma orral csibe-álarc (5.); mindegyiket kellőképpen kifestve, átragasztva .Kissé megdomboríthatod az álarcot úgy, hogy középvonalában egyharmad részig bevágod, s összehúzva egymáshoz ragasztod. A 6. rajzunk bal fele ilyen domborított arcú maciálarc (fele), másik fele — mint látod, más ismerősöd (7.). Tojástartó dobozból (8.) is gyorsan készülhet álarc, alulfelül arcodhoz illeszkedőre vágod, s belső csonkakúpját rövidre. Mindenképpen fesd ki, s akár orrot is ragaszthatsz neki. A 9. rajz vastag, színes villanydrótból, papírorral, pamutbajusszal felszerelt szemüvegálarcot mutat.

Ha 50 cm-es sugárral egy negyedkört rajzolsz, s az összeragasztásra is ráhagysz egy keveset, kúp alakú „várkisasszony" fejfedőt kapsz (10.). Mint az eddigieket, ezt is gumiszalaggal erősíted a fejedre. A „berakottan" ráragasztott fátyol lehet fehér selyempapírból, tüllből (ha van) vagy textilboltban olcsón kapható „VETEX" bélelőanyagból. Ez jól ragasztható, festhető, s nem szakad könnyen. Gallérnak, sőt a 11. ábra drótvázas pillangójához is igen jó anyag.

Februári fejtörő

Keresztrejtvény

Keressétek meg a közölt megfejtések helyét!
8 betűs: bizonyít
7 betűs: lemerül, fakutya, darabos, agyagos, szokása
6 betűs: hahota, tanuló
5 betűs: repül, soros, Ázsia, lázas, lököd, üzent, kutya, bezár, hossz, arató, Sasad, tudós, darál
4 betűs: dala, Ilus, Pepi, Kati, nála, ária, tűri
3 betűs: láp, isa, oka, áná, Ödi, Ida, nud, ősi ebi,
2 betűs: fa, mi di, yg, as, só,
Ha valamennyi szót beírtatok (nyomtatott nagybetűkkel, hogy ne legyen zavaró a tulajdonnevek helyesírása), a beszínezett függőleges sort olvassátok el. A keresztrejtvény megfejtéseként ezt a sort küldjétek be szerkesztőségünkbe.

Szófűzés

A játék lényege: választunk egy szót, és lépésenként, mindig csak egyetlen betű megváltoztatásával, értelmes szavak során egy másik, teljesen új, értelmes szóhoz jutunk el. Pl. a LAK szóból a HÁZ szóhoz így juthatunk: LAK-RAK-RÁK-RÁZ-HÁZ
Feladat: jussatok el a SÖR-től a TEJ-ig.

Mocsári kérdés

Egy mocsárban gólyák, békák, kígyók éltek. A mocsár kicsi, így a benne élőknek összesen 12 fejük, 28 lábuk és 4 csőrük volt. Hány gólyát, békát és kígyót tartott el a mocsár?

Betűk-számok

Válaszolj a kérdésekre és írd be a megfelelő szót betűnként a négyszögekbe. Ezután a betűket az alattuk talált sorszám szerint tedd a hosszú sorba. Amit így leírtál, azt küldd be megfejtésül.

Takaróval leborít: 10 12 5 21 16 23 15

Futkároz: 26 18 7 20 25 11 3 14 10

Hős: 24 4 6 9 27

Sok ember együtt: 8 17 1 19 3

Szeletel: 13 19 22 2 20

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

Betűrejtvények egy kis matematikával

X g [alma] s

ko X ú

+ R E +

+ ML

le / eg

csi / ke

A megfejtéseket e hónap 26-ig adjátok postára nyílt levelezőlapon.

kisdobos

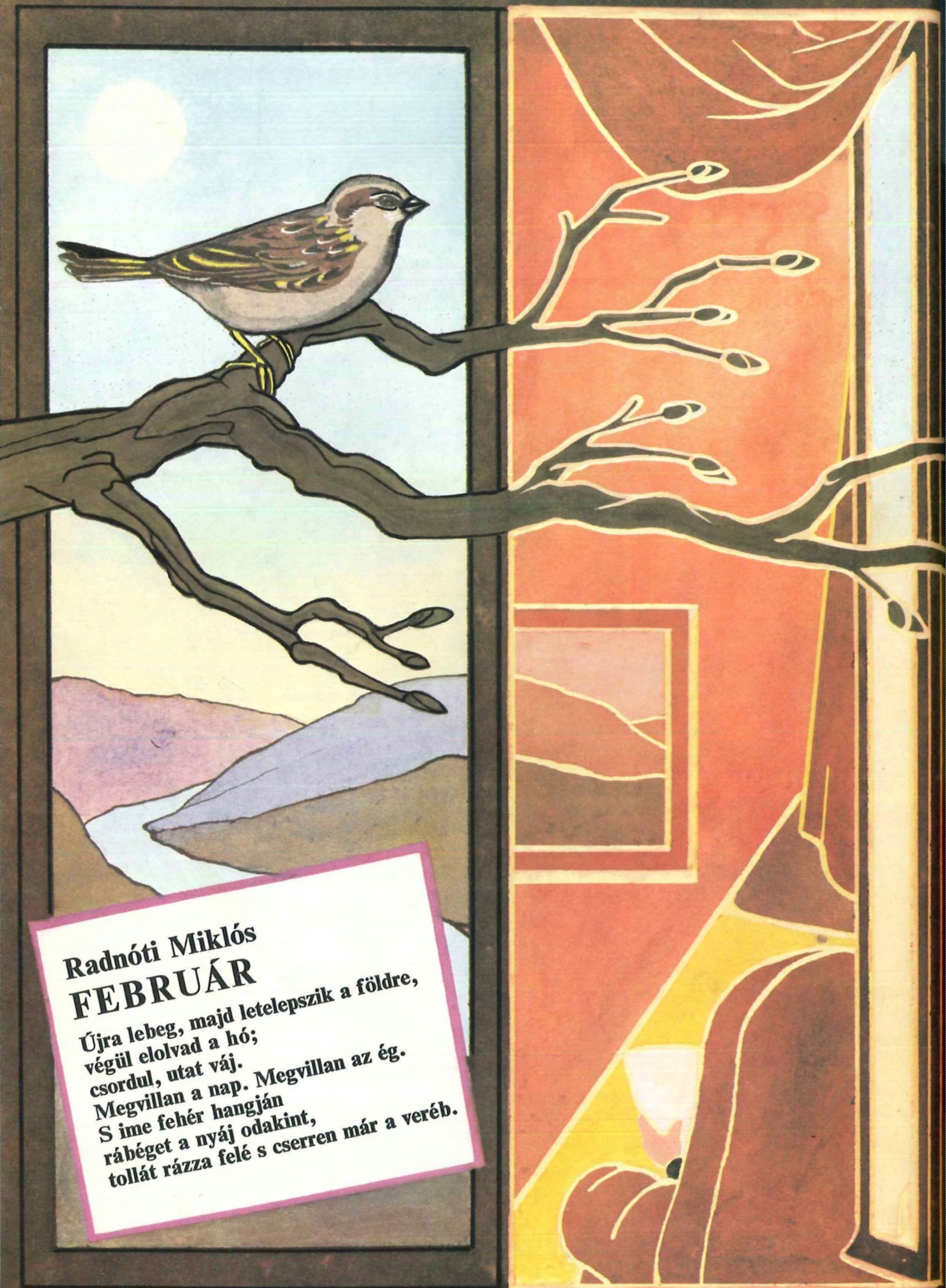
A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIV. évf. 2. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay utca 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj 1 évre 60,— Ft.
Készült a Kossuth Nyomdában. 84.1141. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Herpai Zoltán**, a hátsó címoldal **Békés Rozi** munkája

Ára: 6,— Ft

Radnóti Miklós
FEBRUÁR
Újra lebeg, majd letelepszik a földre,
végül elolvad a hó;
csordul, utat váj.
Megvillan a nap. Megvillan az ég.
S ime fehér hangján
rábéget a nyáj odakint,
tollát rázza felé s cserren már a veréb.